

Základní škola a Mateřská škola Nová Říše příspěvková organizace		
Školní vzdělávací program pro školní družinu		
Číslo dokumentu: 126	Účinnost: 1. 9. 2022	Spisový/Skartační znak: 1.1.3 / A10
Schválil: Mgr. Vojtěch Vrána, ředitel školy		
Změny:	Č. j. ZŠ a MŠ N. Ř. 257 /2022	

Identifikace ŠD

Adresa: Základní škola a Mateřská škola Nová Říše příspěvková organizace
Březinova 193; 588 65; Nová Říše

Ředitel školy: Mgr. Vojtěch Vrána

Vychovatelky ŠD: Renata Vidláková, Kateřina Daňhelová

Kontakt: Mailové adresy vychovatelek jsou uvedené na webových stránkách školy
725 340 354
kancelář školy – 567 318 134, podatelna@zsnovarise.cz

Charakteristika ŠD

ŠD je součástí školského výchovně vzdělávacího systému. Zabezpečuje účastníkům náplň volného času v době před vyučováním a odpoledne po vyučování. ŠD není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje. Hlavní náplní je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace účastníků. Vhodné střídání činností a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní práce. Učí účastníky ušlechtilé zábavě, pomáhá jim uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a zájmy. Mimo činnost výchovně vzdělávací plní ŠD také funkce sociální.

ŠD pracuje při Základní škole a Mateřské škole v Nové Říši a má 2 oddělení. Navštěvují ji účastníci z 1. – 5. ročníku, kteří se přihlásili prostřednictvím zákonného zástupce do ŠD. V 1. oddělení ŠD jsou zapsáni účastníci 1. a 2. třídy a ve 2. oddělení jsou zapsáni účastníci 3. - 5. třídy. Účastníci zůstávají odpoledne ve ŠD nebo odcházejí na různé mimoškolní aktivity a kroužky. Poté se vrací zpět do školní družiny. Maximální kapacita je 30 účastníků/oddělení.

Provoz ŠD

Provoz ve školní družině je od 11:20 do 16:00 hod. Účastníci mají možnost docházet i do ranní školní družiny.

Režim dne ve školní družině

- 6:30 – 7:30 Ranní družina (volné hry v místnosti, relaxační a dechová cvičení, protažení těla)
- 11:20 – 13:00 Příchod účastníků do družiny, hygiena, stravování, odchod na kroužky, odpočinkové činnosti (četba knihy, poslech hudby, komunitní kruh...)
- 13:00 – 15:00 Odpolední zájmové činnosti (výtvarná, rukodělná, pohybová, sportovní atd.)
- 15:00 – 16:00 Příprava na vyučování, odpočinkové činnosti

Vzdělávací cíle

ŠD navazuje svou činností na program školy. Nabízí účastníkům řadu zájmových aktivit, a tudíž kvalitní využití volného času. Svými prostředky a metodami rozšiřuje poznatky, které účastník získal ve škole. Účast na jednotlivých aktivitách není povinná. Každý účastník má jiné zájmy, jiné potřeby. Je třeba přihlížet k jeho fyzickým schopnostem a možnostem. Záleží na věku účastníka, charakteru rodinného prostředí, i momentální náladě.

Důležité jsou tyto cíle:

- Umožnit účastníkům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.
- Podněcovat účastníky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést je k všestranné a účinné komunikaci
- Rozvíjet u nich schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- Připravovat účastníky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- Vytvářet u účastníků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí a přírodě
- Učit je aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- vést účastníky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- Pomáhat jim poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, ale různými způsoby se prolínají a lze je získat vždy

jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Pro etapu zájmového vzdělávání ve školní družině jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

- **k učení:** účastník pracuje s chutí, započatou práci dokončí, samostatně pozoruje a experimentuje, účastník pochopí nutnost přípravy na vyučování, aktivně se účastní didaktických her a zdokonaluje se v problémových předmětech (sebevzdělávání), kriticky zhodnotí své výkony (přijímá hodnocení i ze strany jiných lidí), zkušenosti uplatňuje v praktických situacích i v dalším učení. V rámci sebevzdělávání samostatně čte, používá encyklopedie a třídí získané informace,
- **k řešení problémů:** všímá si dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problémy se učí pochopit, promýšlí a plánuje řešení, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám,
- **komunikativní:** při přípravě činností vedeme účastníky k prezentaci vlastních názorů a nápadů. Účastník vhodně slovně i mimoslovně komunikuje se spolužáky a ostatními dospělými v ŠD – vychovatelkami. Dokáže vyjádřit své kladné pocity, umí vyjádřit svůj názor a naslouchat názorům ostatních, umí pracovat s informacemi, nebojí se odmítnout nevhodnou nabídku, naslouchá názoru jiných, rozumí jim a respektuje je,
- **sociální a interpersonální:** spolupracuje v kolektivu, dokáže se prosadit, podřídit i přijmout kompromis, vyjadřuje své názory, umí jednat s dospělými i se svými vrstevníky, je ohleduplný k okolí a ochotný pomoci druhým. Také umí přijímat názory druhých, respektovat je a spolupracovat při řešení problémů, rozpozná nevhodné chování a má upevněny hygienické návyky. Měl by se vyvarovat rizikovému chování (šikana, návykové látky, záškoláctví, rasismus, rozkrádání),
- **občanské:** učí se znát svá práva i práva ostatních, vnímá nespravedlnost a dovede se jí bránit, uvědomuje si povinnosti, respektuje a posiluje sociálně kulturní hodnoty, dbá na své osobní zdraví, chápe základní ekologické souvislosti a „environmentální problémy“ (ochrana životního prostředí), uznává tradice, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, aktivně se zapojuje do kulturního dění, sportovních aktivit a dobrovolnických aktivit,
- **k trávení volného času:** umí účelně trávit svůj čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti a rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací, umí odmítnout nevhodné nabídky,
- **pracovní:** používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, přistupuje k výrobku z hlediska funkčnosti, ale i z hlediska citových vazeb, využívá svých získaných zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na povolání, v oblasti využití počítačové techniky se zapojuje do přípravy na vyučování formou opakování nabytých vědomostí využitím školních výukových programů.

Formy vzdělávání

Družina realizuje výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností; umožňuje účastníkům přípravu na vyučování.

- **Odpočinkové činnosti:** mají odstranit únavu, zařazují se nejčastěji po obědě, popř. ráno pro účastníky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Jde o klid na koberci, poslechové činnosti, klidové hry a klidné zájmové činnosti apod.
- **Rekreační činnosti:** slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější.
- **Zájmové činnosti:** přispívají k rozvíjení osobnosti, umožňují účastníkům seberealizaci i kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Jde o řízenou kolektivní nebo individuální činnost, organizovanou nebo spontánní aktivitu.
- **Příprava na vyučování:** zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností, není to však povinná činnost ŠD. Může jít o vypracování domácích úkolů nebo zábavné procvičování učiva formou didaktických her (včetně řešení problémů), ověřování a upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách a dalších činnostech; získávání dalších doplňujících poznatků při průběžné činnosti ŠD (např. vycházky, poslechové činnosti, práce s knihou a časopisy).

Vzdělávací obsah

Je realizován těmito formami činností:

- Činnost pravidelná: je dána týdenní skladbou zaměstnání (organizované aktivity zájmové, tělovýchovného charakteru, oběd...)
- Příležitostné akce: někdy překračují rámec jednoho oddělení (představení, sportovní odpoledne), někdy jsou určeny i pro rodiče a veřejnost
- Spontánní, individuální činnosti: vlastní aktivita účastníků, činnost "na přání"

Vzdělávací oblasti

Člověk a svět

Místo, kde žijeme	Dílčí cíle: okolí školy, vytváření vztahu ke svému městu, vlasti, zajímavosti naší obce a okolí, slušné chování: úcta k historickému a kulturnímu dědictví...
-------------------	---

	Výchovné a vzdělávací strategie: vycházky, poznávání služeb, malování, besedy, pohádky a pověsti, návštěva historických objektů, využití internetu...
Lidé kolem nás	Dílčí cíle: osvojování vhodného chování a jednání mezi lidmi, vzájemná úcta, seznámení se základními právy a povinnostmi, pravidla společného soužití, uvědomění si odlišnosti lidí podle různých znaků, pravidla chování ve společnosti, rozlišování příbuzenských vztahů a rolí rodinných příslušníků, pojmenování členů rodiny, uvědomění si odlišnosti národů z hlediska barvy pleti, jazyka, zvyků – všichni jsou si rovni...
	Výchovné a vzdělávací strategie: komunitní kruh, četba, poslech, didaktické hry, dramatizace, rozhovor, práce na PC, skupinová práce, kulturní a sportovní soutěže, dobrovolnické aktivity, vyprávění, výroba dárek pro své blízké...

Lidé a čas	Dílčí cíle: budování správného režimu dne a jeho dodržování, úcta k času jiných, využívání smysluplné volnočasové aktivity, střídání ročního období, znalost hodin...
	Výchovné a vzdělávací strategie: dodržování programu ve ŠD, týmová práce, komunitní kruh, soutěže, četba, kreslení,
Rozmanitost přírody	Dílčí cíle: seznámení s rostlinami, živočichy, počasím, přírodními jevy, ročními obdobími, ekologickým chováním ...
	Výchovné a vzdělávací strategie: vycházky, výtvarné ztvárnění, péče o rostliny, práce s internetem, encyklopediemi, pokusy, doplňovačky, křížovky, kvízy ...

Člověk a jeho zdraví

Dílčí cíle: poznat sami sebe, získat ponaučení o zdraví, nemocech, odpovědnosti za své zdraví, jak se správně oblékat, ponaučení o správné výživě, důležitost tělesného pohybu, zvládnutí silničního provozu, jízda na kole, základy první pomoci ...
Výchovné a vzdělávací strategie: komunitní kruh, četba, vycházky, zdravotní cviky, vaření, pěstování bylin, křížovky, kvíz, učení dopravních značek, důležitá telefonní čísla atd.

Člověk a svět práce

Dílčí cíle: čím chci být, význam povolání a pracovních činností, práce lidí dnes a v minulosti ...
Výchovné a vzdělávací strategie: beseda, četba, hra – povolání, pantomima, pokusy, skupinová a týmová práce, práce s různými materiály a nástroji ...

Plán zájmového vzdělávání a činností

Září

- Seznámení účastníků s režimem dne v ŠD
- Správné stolování ve školní jídelně
- Seznamovací hry
- Bezpečná cesta do školy a ze školy
- Pobyty venku, pohybové hry
- Výtvarné činnosti – zážitky z prázdnin

Říjen

- Pozorujeme změny v přírodě
- Vycházky do přírody – sběr přírodnin
- Výtvarné a rukodělné zpracování přírodnin
- Drakiáda: výroba draků
- Halloween
- Pobyt a hry venku, míčové hry

Listopad

- Sv. Martin
- Dušičky
- Stolní hry ve třídě
- Dramatizace pohádek

Prosinec

- Čert a Mikuláš
- Advent a Vánoce – význam, zvyky
- Zpěv koled
- Výzdoba třídy
- Vycházky do zimní přírody
- Hry na sněhu

Leden

- Nový rok

- Tři králové
- Sezonní sportování – bobování, sáňkování
- Vycházky do zimní přírody
- Stavění sněhuláků
- Správné oblékání a prevence před onemocněním

Únor

- Masopust
- Sv. Valentýn
- Seznámení s lidským tělem
- Vycházky do zimní přírody

Březen

- Pozorování změn přírody – jaro
- Jarní výzdoba ŠD
- Výroba výrobků na velikonoční jarmark
- Březen měsíc knihy
- Pobyt na hřišti, hry na zahrádce

Duben

- Apríl
- Velikonoce – tradice, zvyky, koledy
- Malujeme vajíčka
- Den Země
- Pálení čarodějnic
- Pobyt venku, pohybové a míčové hry

Květen

- Den matek
- Výroba dárku k svátku maminek
- Mezinárodní den rodiny
- Hry na hřišti a zahradě

- Procházky do přírody

Červen

- Den dětí
- Bezpečnost o prázdninách
- Tancujeme a zpíváme
- Těšíme se na prázdniny
- Rozloučení se školou
- Pobyť na zahrádce, hry na hřišti

Podmínky přihlašování a odhlašování žáků

- Zákonný zástupce účastníka ŠD může vyplnit přihlášku do ŠD a tím ho přihlásit ke vzdělávání ve ŠD. Přihlášku je možné stáhnout na www.zsnovarise.cz.
- Poplatek za vzdělávání žáka ve školní družině a další náležitosti jsou stanoveny zvláštním předpisem: Úplata za vzdělávání ŠD. Ta je uvedena na webových stránkách školy www.zsnovarise.cz.
- Předávání informací rodičům, přihlašování a odhlašování účastníků do ŠD zajišťuje vychovatelka příslušného oddělení.
- Odchod účastníků ze ŠD se řídí dle údajů uvedených v zápisovém lístku. Zápisový lístek je součástí přihlášky ke vzdělávání v ŠD.
- Pokud účastník odchází v jiný čas, než je stanoven v zápisovém listu, předá zákonný zástupce písemnou omluvenku do 7:30 příslušného dne nejlépe zápisem omluvenky v elektronickém systému skolaonline.cz, nebo na mail vychovatelek.

Popis materiálních podmínek

Školní družina využívá pro svoji činnost místnost ŠD a místnost 4. třídy. ŠD je vybavena standardním nábytkem: skříně, stolky, židle, koberec. Místnost ŠD ve 4. třídě je vybavena školními lavicemi, skříněmi, tabulí a interaktivním panelem. ŠD má v místnosti vlastní skříně, ve kterých má uložené stolní hry, stavebnice, časopisy a veškerý tvořivý materiál.

ŠD dále využívá prostorů tělocvičny, školního hřiště a školní zahrady, kde je k dispozici pískoviště, houpačky a skluzavka.

Popis personálních podmínek

Ve školní družině pracují 2 vychovatelky, z toho 1 vedoucí vychovatelka. Spolupracují s třídními učiteli, rodiči a veřejností.

Uplatňují svou kreativitu, postoje, přístup a vlastní dovednosti. Motivují účastníky k činnostem, které přímo nebo nepřímo řídí. Vychovatelka svůj předem zvolený program aktivně přizpůsobuje náladě a potřebám účastníků. V polední družině zajišťují dohled a činnost zaměstnanci školy.

Popis ekonomických podmínek

Finance se čerpají na nákup materiálu pro výtvarnou, pracovní a sportovní činnost.

Podmínky zajištění BOZP

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

Vychovatelka vybírá přiměřené a bezpečné činnosti. Dbá na hygienu a správné stolování a dohlíží na pitný režim účastníků. Zdravé prostředí - podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělání mladistvých (vlastní vybavení prostoru, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů).

Účastníci jsou opakovaně seznamováni s provozními řády tělocvičny, družiny, školní zahrady, školní jídelny a školního hřiště.

Psycho-sociální podmínky:

Vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství, komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému. Zajišťuje pohodu prostředí a příznivé sociální klima. Respektuje potřeby jedince, individualitu účastníků a hodnotí je v souladu s jejich dovednostmi. Svou činností zabraňuje sociálně-patologickým jevům, jako je ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Podmínky pro účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je postupováno v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. Vychovatelka ŠD úzce spolupracuje se školou, především při stanovení vhodných forem integrace a forem práce. Je seznámena se závěry odborného vyšetření žáka v poradenských zařízeních. Je zohledněno přiměřené zatížení v případě pohybových aktivit, vycházek. Zákonní zástupci jsou povinni informovat o všech změnách zdravotního stavu dítěte.

vedoucí školní družiny

V Nové Říši dne 1. 9. 2022

Mgr. Vojtěch Vrána
ředitel škol